

VALSTYBINĖ DUOMENŲ APSAUGOS INSPEKCIJA

Biudžetinė įstaiga, L. Sapiegos g. 17, 10312 Vilnius, el. pristatymo dėžutės adresas 188607912

Tel. + 370 5 279 1445, el. p. ada@ada.lt, <https://vdai.lrv.lt>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188607912

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai
Per TAIS Nr.26-8958

2026- Nr. 2R- (3.2 Mr)
į 2026-06-10 Nr. (1.6 Mr) 2T-754

DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO

Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija (toliau – Inspekcija), pagal kompetenciją išnagrinėjusi Jūsų pateiktą derinti Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo Nr.I-1374 20, 23 straipsnių bei priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 16¹ straipsniu įstatymo projektą, pastabų ir pasiūlymų neturi.

Visgi Inspekcija, atsižvelgdama į praktikoje pastebėtus tobulintinus skundų nagrinėjimo proceso aspektus, atkreipia dėmesį į juos:

1. Dėl terminų tarptautiniame ir nacionaliniame lygmenyje

Inspekcija atkreipia dėmesį, kad 2025 m. lapkričio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2025/2518, kuriuo nustatomos papildomos procedūrinės taisyklės dėl Reglamento (ES) 2016/679 vykdymo užtikrinimo¹ (toliau – Reglamentas) 12 straipsnyje nustatomi sprendimo projekto pateikimo terminai: **15 mėn.** įprastinėms tarpvalstybinėms byloms, **išimties tvarka dėl atvejo sudėtingumo** vadovaujanti priežiūros institucija gali vieną kartą pratęsti 1 dalyje nurodytą terminą **ne ilgesniam kaip 12 mėnesių** terminui (iki 27 mėnesių); „jeigu taikoma paprasta bendradarbiavimo procedūra pagal šio reglamento 6 straipsnį, vadovaujanti priežiūros institucija **per 12 mėnesių** nuo dienos, kai vadovaujanti priežiūros institucija patvirtina savo kompetenciją pagal šio reglamento 4 straipsnio 6 dalį arba kai Valdyba priima privalomą sprendimą pagal Reglamento (ES) 2016/679 65 straipsnio 1 dalies b punktą, pateikia sprendimo projektą pagal Reglamento (ES) 2016/679 60 straipsnio 3 dalį. Jeigu pagal nacionalinę teisę reikalaujama, kad prieš tai arba po to būtų **vykdomas vidaus procesas**, dėl kurio sprendimo projektas pagal Reglamento (ES) 2016/679 60 straipsnio 3 dalį turi būti pateiktas pasibaigus pirmoje pastraipoje nurodytam terminui, vadovaujanti priežiūros institucija **gali tą terminą vieną kartą pratęsti ne ilgesniam kaip dviejų mėnesių terminui**. Tokiu atveju, likus ne mažiau kaip dviem savaitėms iki pirmoje pastraipoje nurodyto termino pabaigos, vadovaujanti priežiūros institucija informuoja kitas susijusias priežiūros institucijas apie termino pratęsimą ir nurodo, kuriam laikui jis pratęsiamas“.

Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo² (toliau – Įstatymas) 30 straipsnis nustato skundo nagrinėjimo terminus. Įstatymo 30 straipsnio 2 dalis nustato, kad: „Skundas ar jo dalis turi būti išnagrinėta ir pareiškėjui **atsakyta per 4 mėnesius** nuo skundo gavimo priežiūros institucijoje dienos, **išskyrus atvejus**, kai dėl skunde ar jo dalyje nurodytų ar nagrinėjimo metu

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/ALL/?uri=CELEX:32025R2518>;

² <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.5368B592234C/asr>;

paaikšėjusių aplinkybių sudėtingumo, informacijos apimtys, skundžiamo asmens ir kitų juridinių ar fizinių asmenų vengimo vykdyti priežiūros institucijos reikalavimus, skundžiamų veiksmų tęstinio pobūdžio arba kitų objektyvių priežasčių būtina skundo ar jo dalies nagrinėjimą pratęsti. **Šiais atvejais skundo ar jo dalies nagrinėjimo terminas pratęsiamas, bet ne ilgiau kaip 2 mėnesiams. Bendras skundo ar jo dalies nagrinėjimo terminas negali būti ilgesnis negu 6 mėnesiai nuo skundo gavimo priežiūros institucijoje dienos.** Apie skundo ar jo dalies nagrinėjimo termino pratęsimą ir pratęsimo priežastis pranešama pareiškėjui. Skundas ar jo dalis turi būti išnagrinėta per įmanomai trumpiausią laiką.“

Pažymėtina, kad didelę Inspekcijos veiklos dalį sudaro asmenų skundų nagrinėjimo veikla. Inspekcija 2025 m. gavo 2081 skundą ir, palyginti su 2024 m., kai buvo gauti 1 408 skundai, jų skaičius padidėjo 48 proc.³ Dėl gaunamų skundų skaičiaus, atvejų sudėtingumo, užsitęsusių procesų dėl darbuotojų kaitos ir pan. Įstatyme numatyti terminai iš esmės neatitinka Inspekcijos poreikių ir neužtikrina tinkamo asmenų teisių ir teisėtų interesų gynimo.

Taigi, siekiant, kad skundų nagrinėjimo procedūros būtų efektyvios ir atitiktų gero viešojo administravimo praktikas, siūlome svarstyti dėl ilgesnių asmenų skundo nagrinėjimo terminų nustatymo nacionaliniame lygmenyje, t. y. Įstatyme.

2. Dėl atsisakymo nagrinėti skundą ir skundo nagrinėjimo nutraukimo pagrindų

Inspekcija atkreipia dėmesį, kad nagrinėjant skundus pasitaiko situacijos, kai pareiškėjui ir skundžiamam asmeniui išsprendus skundą taikiai ir nagrinėjimą nutraukus Įstatymo 29 straipsnio 1 dalies 6 punkto pagrindu po kurio laiko pareiškėjas analogišku skundu į Inspekciją kreipiasi pakartotinai. Šiuo metu Įstatymo 27 straipsnyje, kuriame reglamentuoti atsisakymo nagrinėti skundą pagrindai, nėra įtvirtinta priežiūros institucijos teisė atsisakyti nagrinėti skundą, jeigu skundo nagrinėjimas buvo nutrauktas skundą išsprendus taikiai. Įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punkte nustatyta, kad priežiūros institucija priima sprendimą atsisakyti nagrinėti skundą ar jo dalį, jeigu skundas ar jo dalis tuo pačiu klausimu buvo išnagrinėta priežiūros institucijoje, išskyrus atvejus, kai nurodoma naujų aplinkybių ar pateikiama naujų faktų, tačiau šios nuostatos taikymas tais atvejais, kai skundas buvo išspręstas taikiai, kelia abejonių. Pastebėtina, kad taikus skundo dalyko išsprendimas iš esmės reiškia, kad žmogaus teisės ir teisėti interesai tokiais atvejais jau yra apginti, todėl nėra pagrindo atvejį nagrinėti iš naujo.

Atsižvelgiant į tai, siūlome svarstyti papildyti Įstatymo 27 straipsnio 1 dalį įtvirtinant, kad priežiūros institucija priima sprendimą atsisakyti nagrinėti skundą ar jo dalį, jeigu skundo ar jo dalies nagrinėjimas buvo nutrauktas skundą ar jo dalį išsprendus taikiai.

Taip pat Įstatymo 27 straipsnio 2 dalies 2 punkte įtvirtinta, kad Inspekcija priima sprendimą atsisakyti nagrinėti skundą ar jo dalį, jeigu dėl skundo ar jo dalies dalyko yra pradėtas tyrimas ir (ar) patikrinimas jos pačios iniciatyva. Inspekcija pažymi, kad skundus, be kita ko, nagrinėja ir atliekant stebėsenos veiksmus, vadovaujantis Inspekcijos tvirtinamomis Inspekcijos vykdomos stebėsenos atlikimo taisyklėmis⁴, ši nuostata įtvirtinta ir Skundų nagrinėjimo tvarkos apraše⁵.

Atsižvelgiant į tai, siūlome svarstyti papildyti Įstatymo 27 straipsnio 1 dalį (atitinkamai ir Įstatymo 29 straipsnio 2 dalį) įtvirtinant, kad priežiūros institucija priima sprendimą atsisakyti

³ [2025m VDAI veiklos ataskaita galutinis.pdf](#)

⁴ Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos vykdomos stebėsenos atlikimo taisyklės, patvirtintos Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos direktoriaus 2023 m. lapkričio 8 d. įsakymu Nr. 1T-91 (1.12.E) „Dėl Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos vykdomos stebėsenos atlikimo taisyklių patvirtinimo“.

⁵ Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos nagrinėjamų skundų nagrinėjimo tvarkos aprašas, patvirtintas Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos direktoriaus 2021 m. kovo 2 d. įsakymu Nr. 1T-20 (1.12E) „Dėl Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos nagrinėjamų skundų nagrinėjimo aprašo patvirtinimo“.

nagrinėti skundą ar jo dalį (nutraukti skundo ar jo dalies nagrinėjimą), jeigu dėl skundo ar jo dalies Inspekcija atlieka / atliko stebėsenos veiksmus.

Įstatymo 29 straipsnio 1 dalyje įtvirtinti skundo nagrinėjimo nutraukimo pagrindai, šios dalies 5 punkte nustatyta, jog priežiūros institucija priima sprendimą nutraukti skundo ar jo dalies nagrinėjimą, jeigu nagrinėjant skundą ar jo dalį paaiškėja, kad pareiškėjas mirė, tačiau nėra įtvirtinta, kad skundo nagrinėjimas nutraukiamas, kai skundžiamas asmuo mirė / buvo likviduotas. Pažymėtina, kad nagrinėjant skundus tokiais atvejais skundo nagrinėjimas yra nutraukiamas Įstatymo 29 straipsnio 1 dalies 4 punkto pagrindu (paaiškėja, kad negalima skundo ar jo dalies išnagrinėti dėl kitų reikšmingų aplinkybių), tačiau, siekiant teisinio aiškumo, **siūlome svarstyti papildyti Įstatymo 27 straipsnio 1 dalį įtvirtinant, kad priežiūros institucija priima sprendimą nutraukti skundo ar jo dalies nagrinėjimą, jeigu nagrinėjant skundą ar jo dalį paaiškėja, kad skundžiamas asmuo mirė / buvo likviduotas.**

3. Dėl priežiūros institucijos sprendimų baigus nagrinėti skundą

Inspekcija atkreipia dėmesį, kad, kaip nurodyta aukščiau, skundus, be kita ko, nagrinėja ir atliekant stebėsenos veiksmus, vadovaujantis Inspekcijos tvirtinamomis Inspekcijos vykdomos stebėsenos atlikimo taisyklėmis. Šių taisyklių 15 punkte apibrėžti stebėsenos užbaigimo būdai⁶, o 16 punkte nustatyta, kad stebėsenos metu nustačius, jog asmens duomenų tvarkymas galimai neatitinka Reglamento, Įstatymo ir (ar) kitų asmens duomenų apsaugą reglamentuojančių teisės aktų nuostatų, gali būti teikiamos rekomendacijos, pasiūlymai, nurodymai bei nustatomas terminas, per kurį asmeniui, kurio atžvilgiu atlikta stebėseną, siūloma ištaisyti nustatytus asmens duomenų tvarkymo ar duomenų subjektų teisių įgyvendinimo trūkumus arba jeigu padaryti / daromi esminiai Reglamento ir (ar) kitų teisės aktų, kurių taikymo priežiūrą atlieka Inspekcija, pažeidimai – gali būti pradedamas tyrimas ir (ar) patikrinimas Inspekcijos iniciatyva. Remiantis šiomis nuostatomis, skundo nagrinėjimą atliekant per stebėsenos veiksmus, nėra priimamas sprendimas, kaip numatyta Įstatymo 31 straipsnio 1 dalyje, t. y. skundas nėra nei pripažįstamas pagrįstu, nei atmetamas, o duomenų valdytojui / tvarkytojui teikiamos rekomendacijos ir kt.

Atsižvelgiant į tai, siūlome svarstyti pakeisti / papildyti Įstatymo 31 straipsnio 1 dalį įtvirtinant, kad jeigu skundas nagrinėjamas atliekant stebėsenos veiksmus priežiūros institucija, baigusi skundo ar jo dalies nagrinėjimą ir nustačiusi, kad asmens duomenų tvarkymas galimai neatitinka Reglamento, Įstatymo ir (ar) kitų asmens duomenų apsaugą reglamentuojančių teisės aktų nuostatų, raštu pateikia stebėsenos rezultatus pareiškėjui ir asmeniui, kurio atžvilgiu buvo atliekama stebėseną, taip pat gali teikti rekomendacijas, nurodymus.

4. Dėl skundų teikimo per Inspekcijos paslaugų portalą

Kaip nurodyta aukščiau, Inspekcijoje 2025 m., palyginti su 2024 m., gautų skundų skaičius padidėjo 48 proc. Per 2026 m. pirmąjį pusmetį Inspekcijoje gauti 1346 skundai, per šį laikotarpį 2025 m. gautas 901 skundas, t. y. gaunamų skundų skaičius tendencingai auga ir nėra jokių ženklų, kad ši tendencija artimiausiu metu galėtų keistis. Kitose Europos Sąjungos priežiūros institucijose taip pat stebimas ženkliai augantis gaunamų skundų skaičius. Pažymėtina, kad neretai Inspekcijai teikiami skundai rašomi visiškai ar iš dalies pasitelkiant dirbtinio intelekto įrankius, tokiuose skunduose daugiau faktinių klaidų, jų tekstai neproporcingai ilgi, pasikartojantys, kas itin apsunkina esminių problemų identifikavimą.

⁶ 1. Jei į asmenį, kurio atžvilgiu atliekama stebėseną, nebuvo kreiptasi ir nebuvo nustatyti galimi asmens duomenų apsaugos pažeidimai, Priežiūros skyriaus arba Informacinių technologijų skyriaus vedėjas suformuoja užduotį su atliktos stebėsenos rezultatais DVS ir pateikia per DVS tvirtinti Inspekcijos direktoriui. Šiuo atveju asmuo, kurio atžvilgiu atlikta stebėseną, apie stebėsenos rezultatus neinformuojamas; 2. Raštu pateikiant stebėsenos rezultatus asmeniui, kurio atžvilgiu buvo atliekama stebėseną.

Atsižvelgiant į tai, taip pat į Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 7 punkte įtvirtintą naujovių ir atvirumo permainoms principą⁷, būtina pradėti svarstyti duomenų subjekto kreipimosi į Inspekciją (skundų teikimo) procedūros keitimą. Inspekcijos nuomone, skundai Inspekcijai turėtų būti teikiami tik elektroniniu būdu per Inspekcijos paslaugų portalą (toliau – ADAIS), išskyrus atvejus, kai skundo pateikti per ADAIS objektyviai neįmanoma (pvz., ADAIS neveikia) arba elektroninis pateikimo būdas lemtų akivaizdžiai neproporcingą administracinę naštą (pvz., skundą teikia ne Europos Sąjungos valstybės narės pilietis). Manytina, kad skundus teikiant tik elektroniniu būdu per ADAIS būtų apribota galimybė teikti skundus, neatitinkančius esminių Įstatymo 24 straipsnio reikalavimų (pažymėtina, kad šiuo metu tokius skundus Inspekcija atsisako nagrinėti, tačiau tokie skundai yra registruojami, analizuojami darbuotojų, rengiami sprendimai dėl atsisakymo nagrinėti skundą, kas reikalauja reikšmingų laiko sąnaudų), taip pat skundus, kurie parengti visiškai pasitelkiant dirbtinio intelekto įrankius.

Inspekcija, suprasdama, kad ir toliau augant kreipimų skaičiui, darbuotojų skaičius proporcingai negali augti, būtina ieškoti technologinių sprendimų visiems gautiems skundams apdoroti. Skundų teikimas per ADAIS leistų apdoroti gautus dokumentus pasitelkiant dirbtinio intelekto įrankius, formuoti automatinius pranešimus, kurti šablonus, reikalautų mažiau žmogaus įsikišimo, leistų efektyviau vykdyti priežiūros institucijos funkcijas bei užtikrintų teisės aktuose nustatytų terminų laikymąsi.

O. Pedaniuk, tel. (0 5) 278 4101, el. p. oksana.pedaniuk@ada.lt

A. Jančauskienė, tel. +370 645 48 732, el. p. aureja.jancauskiene@ada.lt

⁷ Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas turi ieškoti naujų ir veiksmingų būdų, kaip geriau spręsti problemas, iškylančias vykdant viešąjį administravimą, taip pat nuolat tobulinti savo veiklą taikydamas pažangiausius metodus, modelius, technologijas, priemones ar gerosios patirties pavyzdžius.